

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen
Drs. C.J. Schouten
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum : 18 november 2022
Onderwerp: compensatie verlies van toeslagen
Contactpersoon: Lex Staal (staal@sociaalwerk.nl)

Geachte mevrouw Schouten,

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSRA), aangesloten bij Sociaal Werk Nederland, heeft kennis genomen van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 27-9-2022 (ECLI:NL:CRVB:2022:1952).¹

De CRvB oordeelt dat de gemeente Arnhem extra bijstand dient te verstrekken aan een echtpaar ter compensatie van het niet ontvangen van de maximale toeslagen van de Belastingdienst. Het betreffende echtpaar ontvangt aanvullende bijstand op een WIA-uitkering. Door een gebrekkige afstemming van fiscale regelingen krijgt dit echtpaar minder toeslagen dan wanneer het alleen bijstand zou ontvangen. Ondanks het netto minimum inkomen heeft dit echtpaar namelijk een bruto inkomen dat hoger ligt dan het bijstandsniveau. Dit leidt tot minder recht op toeslagen.

Samenloop van inkomsten

Echtparen die aanvullende bijstand op ander inkomen ontvangen lopen het risico minder toeslagen te krijgen dan echtparen die uitsluitend bijstand ontvangen. De oorzaak is de afbouw van de algemene heffingskorting minstverdienende partner voor partners geboren na 1962. Deze afbouw leidt ertoe dat echtparen vaker een beroep moeten doen op bijstand om aan het sociaal minimum te komen. Omdat de algemene heffingskorting door beide partners al verbruikt is, moet over de aanvullende bijstand volledig belasting worden afgedragen. Die belastingafdracht leidt tot een hoger bruto inkomen.

Gevolgen verlies van toeslagen

Uit onderzoek blijkt dat het gaat om circa 5.000 gezinnen. Deze groep wordt de komende jaren groter nu de algemene heffingskorting minstverdienende partner vanaf 2023 helemaal vervalt voor degenen die geboren zijn na 1962. Deze gezinnen leven per saldo onder de armoedegrens door het verlies van toeslagen.

Burgers die op het sociaal minimum leven hebben het financieel zwaar en zodra dat minimum wordt aangetast is het risico groot dat er schulden ontstaan die verder escaleren. Sociaal Raadslieden staan burgers met een laag inkomen met raad en daad bij, maar kunnen niet iedereen bereiken. Ook is er niet in alle gemeenten raadsliedenwerk beschikbaar voor hulp. Het is voorts bekend dat mensen lang niet altijd bij de gemeente aankloppen voor een kleine aanvulling vanuit de Participatiewet, uit onwetendheid of omdat ze geen aanvulling durven aan te vragen. Deze groep, die onder het sociaal minimum leeft, is helemaal niet in beeld.

¹ [Centrale Raad van Beroep 27 september 2022, ECLI:NL:CRVB:2022:1952. Doorbraak in buikpijndossier: gemeente moet inkomen aanvullen \(Binnenlands Bestuur, 29 september 2022\), Podcast: Uitspraak centraal, aflevering 10, maatwerk in de participatiewet.](#)

Werkwijze gemeenten

De LOSR heeft dit probleem als gevolg van samenloop van inkomsten eerder gesignaleerd en geconstateerd dat gemeente verschillend omgaan met deze problematiek. Niet iedere gemeente is bereid het verlies van toeslagen te compenseren. De LOSR is van mening dat dit noodzakelijk is, zolang er sprake is van verlies van toeslagen als gevolg van wetgeving die niet goed op elkaar is afgestemd. Deze burgers met een netto minimum inkomen hebben immers de maximale toeslagen nodig om in hun levensonderhoud te voorzien.

Uitspraak van de CRvB

De CRvB heeft geoordeeld dat het college bij de vaststelling van het recht op bijstand het verminderd recht op toeslagen moet meenemen in de beoordeling, door de uitkering op basis van art. 18 lid 1 Pw met het gemis aan toeslagen te verhogen. Om te voorkomen dat deze hogere bijstandsuitkering wederom tot lagere toeslagen leidt heeft de CRvB bepaald dat het college het bedrag van de eventuele brutering van de verhoging voor zijn rekening dient te nemen, zodat het toetsingsinkomen gelijk blijft.

Proactief doelgroep benaderen

De uitspraak van de CRvB heeft verstrekende gevolgen. De meeste gemeenten hebben geen oog voor de onderhavige problematiek. Bij heel veel mensen is de uitkering te laag vastgesteld omdat er geen rekening is gehouden met het gemis aan toeslagen. Burgers zijn zich vrijwel nooit bewust van het verlies van toeslagen. Het gaat immers om complexe fiscale regels waarvan de meesten niet op de hoogte zijn. Deze burgers menen vaak dat de toeslagen kloppen en betalen, als er een terugvordering ontstaat, de toeslagschuld terug terwijl ze daar geen betalingscapaciteit voor hebben.

Middels deze brief willen wij u verzoeken ervoor te zorgen dat gemeenten deze burgers compenseren voor het verlies van toeslagen. Daarnaast is de LOSR van mening dat gemeenten deze burgers moeten opsporen en actief benaderen. Alleen zo wordt bereikt dat deze burgers over het bestaansminimum kunnen beschikken.

Compensatie dient in lijn met de uitspraak van de CRvB met terugwerkende kracht plaats te vinden. Zo oordeelt de CRvB:

"Het kan appellanten, gelet op de gebrekkige afstemming van de regelingen en het feit dat zij pas achteraf met de effecten daarvan werden geconfronteerd, niet worden verweten dat het lagere recht op toeslagen en kindgebonden budget niet eerder is onderkend. Er is daarom sprake van bijzondere omstandigheden die rechtvaardigen dat wordt afgeweken van het uitgangspunt dat in beginsel geen (hogere) bijstand met terugwerkende kracht wordt toegekend."

Oplossing op lange termijn

Voorts vraagt de LOSR u te onderzoeken op welke wijze de wetgeving zodanig aangepast kan worden dat aanvullende bijstand niet langer leidt tot een hoog bruto inkomen.

Met vriendelijke groet,

André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

Lex Staal
Directeur-bestuurder Sociaal Werk Nederland

In afschrift aan:
De Vaste commissie voor Financiën
De Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid